

2021. I. félév

EUSTRAT

Műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

2021. I. félév

EUSTRAT

Műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Impresszum

**A Nemzeti Közszerológálati Egyetem
Eötvös József Kutatóközpont
Európa Stratégia Kutatóintézet kiadványa**

Szerkesztőbizottság

Bagi Nikolettá Dóra
Pató Viktória Lilla
Schmidt Laura
Tóth Bettina

Lektor

Navracsics Tibor

A szerkesztőség címe: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

A szerkesztőség e-mail-címe: schmidt.laura@uni-nke.hu

Weboldal: <https://eustrat.uni-nke.hu>

Kiadó: Nemzeti Közszerológálati Egyetem, Ludovika Egyetemi Kiadó

Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

A kiadásért felel: Deli Gergely rektor

Olvasószerkesztők: Gergely Zsuzsánna, Resofszki Ágnes

Korrektor: Bíró Csilla

Tördelőszerkesztő: Fehér Angéla

ISBN 978-963-531-786-8 (elektronikus PDF)

ISBN 978-963-531-787-5 (ePub)

Tartalom

Szerzők rövid szakmai életrajza	5
EUSTRAT Műhelytanulmányok 2021. I. félév	10
<i>Gát Ákos Bence</i> Az Európai Unió 2020-ban VIII. – A jogállamiság-politika előretörése	11
<i>Tárnok Balázs</i> Az Európai Bizottság lesöpörte az asztalról a Minority SafePack kisebbségvédelmi kezdeményezést	16
<i>Gát Ákos Bence</i> Az EU Alapjogi Chartája – a kifogatott instrumentum?	24
<i>Gát Ákos Bence</i> Jogellenes próbálkozás Magyarország és Lengyelország megbüntetésére	27
<i>Tárnok Balázs</i> Vajúdtak a hegyek és egeret szültek – az uniós lobbí átláthatóvá tételének újabb felvonása	30
<i>Gát Ákos Bence</i> Az Európai Bíróság szerepvállalása az uniós jogállamiság-politikában	38
<i>Bence Ákos Gát</i> Charter of Fundamental Rights of the European Union: A Reinterpreted Instrument?	41
<i>Pató Viktória Lilla</i> Az Európai Unió 2020-ban X. – Digitális szakpolitikai összefoglaló	44
<i>Pató Viktória Lilla</i> Nyilvános és ingyenes digitális hálózatok, Magyarország pályázati teljesítménye a WiFi4EU projektben	49
<i>Pató Viktória Lilla</i> Integráció az innováció útján, megalakult az Európai Innovációs Tanács	53
<i>Pató Viktória Lilla</i> „Ez egy boldog nap” – 2021 Digitális Közgyűlés Lisszabonban	60
<i>Pató Viktória Lilla</i> Magyarország igazságügyi rendszerének digitális fejlettsége: tanulságok a 2021-es uniós igazságügyi eredménytábla mutatóiból	64
<i>Áron James Miszlivetz</i> Cybersecurity in the European Union: Possibilities and Perspectives	68
<i>Viktória Lilla Pató</i> How EU Council Pandemic-Trio-Presidency Fosters Artificial Intelligence	73

<i>Bagi Nikoletta Dóra</i>	
Tagállami mozgástér az Európai Szemeszter tükrében – avagy csorbítja-e az Európai Szemeszter a tagállamok önálló gazdaságpolitikáját	78
<i>Tárnok Balázs – Nagy Dénes András</i>	
Folytatódik? A nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés jövője	83
<i>Varga Csilla</i>	
Kettős állampolgárság – az élet hol ad, hol elvesz	89
<i>Tárnok Balázs</i>	
Véget ért a nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezés aláírásgyűjtése – mi következik most?	92
<i>Tárnok Balázs</i>	
Újabb pofon a nemzeti kisebbségeknek és az európai értékekbe vetett hitnek az Európai Bizottságtól	100
<i>Balázs Tárnok</i>	
European Commission: Ukraine Must Respect the Rights of National Minorities	104
<i>Kalas Vivien</i>	
Új uniós szintű oktatáspolitikai célok a 2021–2030-as időszakra	109
<i>Kalas Vivien</i>	
Az Európai Unió céljai a digitális oktatás területén – változások és változatlanságok	113
<i>Bagi Nikoletta Dóra – Mislivetz Áron James</i>	
Európai Egyetemek: transznacionális szövetségek és innováció	118
<i>Varga Csilla</i>	
EU–Ukrajna társulási megállapodás: a fejlődés csupán nézőpont kérdése	124
<i>Mislivetz Áron James – Felde András Bence</i>	
Szerbia és az Európai Unió a táguló nyugat-balkáni térségben	127
<i>Bálint Pongrácz</i>	
Three Factors Contributing to the Worsening of Russian–Turkish Relations	140
<i>Petri Bernadett</i>	
Közös uniós független etikai testület víziója az Európai Parlamentben, avagy: „Épelméjű üdülővendégek nem lehet világfürdőhelyet bazírozni”	144
<i>Petri Bernadett</i>	
Vállalati etika járványhelyzetben – felelős vállalatirányítási előírások az uniós jogalkotásban	153
<i>Petri Bernadett</i>	
Képviselői mandátum és frakciótagság – mivel jár a Fidesz-delegáció távozása a néppárti képviselőcsoportból	160
<i>Nagy Dénes András</i>	
Visegrád 30: intézményesül a V4?	166

Szerzők rövid szakmai életrajza

2020 januárjától a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének (EUSTRAT) munkatársa. Főbb kutatási területei közé tartozik az Európai Tanács döntéshozatala, az európai uniós demokrácia, a jogállamisági kérdések, illetve az Európai Unió oktatáspolitikája.

Miszlivetz Áron James 2012 és 2015 között a leideni egyetem nemzetközi tanulmányok (BA) hallgatója, majd 2018-ban a bruges-i College of Europe nemzetközi kapcsolatok és diplomácia szakirány ösztöndíjas mesterhallgatója. Diplomamunkáját az EU antikorrupciós tevékenységéről írta az ukrán védelmi szektorban, amely során elnyerte a legjobb antikorrupciós témájú szakdolgozat díját. 2018-tól az Európai Unió Ügyekért Felelős Államtitkárság főosztályvezető-helyetteseként, jelenleg a kabinetben segíti a magyar EU-s szakpolitikák koordinációját. 2020 márciusától a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének kutatója. 2021 márciusától az Európai Bizottság Szomszédsgpolitika és Bővítés Főigazgatóságán kiküldött nemzeti szakértőként segíti a Bizottság munkáját.

Kutatási témái: EU-szomszédsgpolitika, Keleti Partnerség, Nyugat-Balkán, EU biztonságs- és védelempolitika, EU–NATO-kapcsolatok.

Nagy Dénes András a Nemzeti Kisebbségvédelmi Kezdeményezés irányelvi tanácsadója, az Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársa 2021-ig.

Pató Viktória Lilla a Nemzeti Közzolgálati Egyetem igazgatásszervező (BA) és nemzetközi közigazgatási tanulmányok szakirányon (MA) szerzett egyetemi diplomát 2012 és 2017 között, ami alatt az Erasmus-program keretein belül a Milánói Egyetem jogi karán is folytatott tanulmányokat, majd 2017-ben az NKE Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájában kezdte meg PhD-képzését a tudományirányítás kérdéseit kutatva. Egyetemi tanulmányai alatt több ízben szerzett szakmai tapasztalatot Magyarország Alkotmánybíróságán, az Országgyűlési Hivatalban és Magyarország Római Nagykövetségén.

2020-tól az Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetben (EUSTRAT) az Európai Unió innovációs, digitalizációs és tudományfejlesztési szakterületeit vizsgálja.

Pató Viktória Lilla

Nyilvános és ingyenes digitális hálózatok, Magyarország pályázati teljesítménye a WiFi4EU projektben

2021. február 18-án az Európai Bizottság az Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökséggel egyetértésben, a Covid-19-válságra hivatkozással hat hónappal meghosszabbította a WiFi4EU projektek megvalósítási idejét.

Magyarország a 2020-as DESI-mutató alapján az uniós átlagot túlteljesíti a közintézmények digitális infrastrukturális felkészültségében, amiben az uniós támogatásoknak is nagy szerep juthatott. A WiFi4EU kezdeményezés jó lehetőséget teremtett arra, hogy Európa-szerte közelebb kerüljenek a polgárok az ingyenes, nyílt vezeték nélküli hálózatokhoz, mindemellett a különböző társadalmi rétegek közötti digitális szakadék csökkentését is elősegítette. A WiFi4EU közterületeken, parkokban, tereken, közintézményekben, egészségügyi központokban és múzeumokban teremti meg azt az ingyenesen hozzáférhető infrastruktúrát, amellyel valamennyien csatlakozhatunk a világhálózathoz. A kezdeményezés nyújtotta előnyökhöz a helyi önkormányzatok pályázat keretében férhettek hozzá 15 ezer euró értékű utalványok formájában.

A WiFi4EU

A wifihotspotok telepítésére a megvalósítási határidő (eredetileg 18 hónap) meghosszabbítása a már nyertes, de a pályázatban célként megjelölt hálózatbővítést még teljes mértékben el nem végzett projektekre vonatkozik. A kezdeményezés 2020-ra tűzte ki célul, hogy 6000–8000 közösség számára ingyenes wifihálózatot biztosít, amelyhez 134 millió eurós költségvetési forrást irányozott elő a Bizottság. A pályázat wifihotspot telepítésére nyújt anyagi támogatást, azonban a pályázó önkormányzatoknak vállalniuk kell, hogy azt legalább három éven keresztül üzemeltetik, tehát az infrastruktúra fenntartásának költsége a pályázót terheli. A helyi lakosok és a látogatók reklámmentes, ingyenes, minimum 30 Mbps letöltési sebességű WiFi4EU hálózat használatakor az igénybe vevők adatainak kereskedelmi célú felhasználásának

elkerüléséről is gondoskodnia kell a helyi közigazgatási szervezeteknek. Különösen fontos ez az adatbiztonsági szempont a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályjavaslat után. Az uniós támogatást közvetlenül a hálózatot telepítő vállalkozónak folyósítja a végrehajtásért felelős uniós szerv a hálózattelepítési munka befejezését követően. A 2014 óta távközlési és energiaprojektekkel is foglalkozó uniós ügynökség, az INEA (*Innovation and Networks Executive Agency*) látja el a WiFi4EU pályázati program végrehajtási koordinációjával járó feladatokat a CEF Telecom (*Connecting Europe Facility*) munkaprogram keretében. A támogatott projektek hozzájárulnak az interoperábilis digitális szolgáltatások európai ökoszisztémájának megteremtéséhez, amely az egységes digitális piac fontos pillére.

Magyarország teljesítménye a négy pályázati forduló során

2018 novemberében tették közzé az első pályázati felhívást azzal, hogy országonként legalább 15, legfeljebb 224 utalvány nyerhető el. A pályázati kiválasztás elsősorban jelentkezési sorrendben történt (a pályázat megnyitását követő első öt másodpercben már 3500 kérelmet nyújtottak be), de az elbírálás során az országok szerint meghatározott keretszámokat, így a földrajzi elosztást is figyelembe véve az első forduló során összesen 2800 település nyerte el a támogatást. Összesen 13 200 pályázat érkezett be első körben a 42 millió eurót szétosztó első körös pályázat alkalmával, amely nyertesei között 90, tartaléklistán pedig 15 magyar pályázót találunk.

A második pályázati szakasz 2019 áprilisában jelent meg, ahol az elnyerhető támogatási utalványok számát növelték országonként legfeljebb 510-re. Ebben a körben kevesebb, csupán 10 ezer pályázat érkezett be az Ügynökséghez, azonban a kiosztható utalványok a pályázat megnyitását követő első percben csaknem teljesen elfogytak. Az 51 millió eurót végül 3400 – köztük 63 magyar önkormányzat – között osztották szét.

Nyilvános és ingyenes digitális hálózatok...

1. táblázat: A WiFi4EU négy pályázati forduló nyertes és tartaléklistás magyar helyi önkormányzatok száma, valamint az összes nyertes önkormányzat és kiosztott összes pályázati összeg fordulónként

WiFi4EU HU	2018-1	2019-1	2019-2	2020-1
Elnyerhető pályázati támogatás összesen (millió euró)	42	51	26,7	14,2
Összes nyertes (db település)	2800	3400	1780	947
HU nyertes (db település)	90	63	142	15
HU tartaléklista (db település)	15	15	15	40

Forrás: INEA

A harmadik fordulónak 2019 szeptemberében szintén egynapos pályázati ablaka, összesen 1780 nyertes önkormányzata, 11 benyújtott pályázata volt, amelyhez 26,7 millió eurót osztottak szét úgy, hogy legfeljebb 142 utalványt nyerhettek el országonként a helyi közigazgatási szervek. Ekkor Magyarország el is érte a maximális pályázati számot ismét nagy versenyben, ugyanis az első 2 másodpercben 2000 pályázat érkezett be.

A negyedik, egyben utolsó fordulóban való részvételre 2020. júniusban nyílt meg egy napig lehetőség, amely során 947 utalvány várt kiosztásra. 8600 pályázó településből 15 magyar önkormányzat nyerte el a 15 ezer euró értékű támogatási utalványt.

A pályázati időszakok magyar teljesítményét vizsgálva megállapítható, hogy a harmadik pályázati fordulóban voltak a legsikeresebbek a magyar települések, hiszen az adott időszak pályázati felhívásának országonként megszerzhető maximális számát (142) tudták elnyerni. A második pályázati forduló eredménye azonban elgondolkodtató, hiszen abban az időszakban voltak a pályázati esélyek a legmagasabbak, azonban ahogy már korábban említettük, a pályázatok rangsorolása főként elsőbbségi szabály alapján történt.

A négyfordulós pályázat során az elmúlt két évben összesen 29 ezer uniós önkormányzat regisztrált, 42 ezer pályázat érkezett be, 8900 területi közigazgatási szerv nyerte el az összesen 139 millió eurós támogatást a digitális hálózatok telepítésére. A kezdeményezés megvalósításának sikeressége hosszú távon még nem mérhető, ugyanakkor a következő három évben az INEA ellenőrizni fogja a projekt támogatásával létrehozott WiFi4EU pontok üzemeltetését.

Pató Viktória Lilla

A fenntartható fejlődést az mutatná leginkább, ha a kötelező hároméves fenntartási időszakon túl a helyi önkormányzatok hozzájárulnának a kialakult hálózati infrastruktúra fejlesztéséhez és használatának biztosításához.

2021. február 22.

Az EUSTRAT Műhelytanulmányok a Nemzeti Közszerológati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársainak azon gyorsjelentéseit tartalmazza, amelyek meghaladják egy blogbejegyzés terjedelmét, tanulmányok előtanulmányaiként szolgálnak. Célunk, hogy minél aktuálisabb témákat dolgozzunk fel kutatási részeredmények bemutatásával. Az elemzések az Európai Bizottság struktúrájának megfelelően a magyarországi viszonylatban is kiemelten kezelt szakpolitikákat fogják össze, úgymint a biztonság- és védelempolitika, a demokrácia és jogállamiság, a digitalizáció, a gazdaság és pénzügy, a kisebbségpolitika, az oktatás és kultúra, valamint a szomszédsg- és bővítéspolitika.

A tanulmánykötetet ajánlom az Európai Unió iránt érdeklődő szakmai közvélemény számára, amely az európai integrációról való intenzívebb kommunikációt szolgálja magyar és angol nyelven egyaránt.

The EUSTRAT Working Papers contains quick reports from the researchers of the Europe Strategy Research Institute of the Eötvös József Research Center at the University of Public Service, which exceed the scope of a blog post, and serve as preliminary studies. Our goal is to process current topics by presenting partial research results. In line with the structure of the European Commission, the analyses bring together policies that are a priority in Hungary, such as security and defence policy, democracy and the rule of law, digitalisation, economy and finance, minority policy, education and culture, neighbourhood and enlargement policy.

I recommend the working papers to the professional public interested in the European Union, which serves for more intensive communication about European integration in both Hungarian and English languages.